

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 27

ATRODOTIES KOMANDĒJUMĀ

1. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Par instrukcijā noteikto prasību neievērošanu vainīgās personas atbilstoši Latvijas Republikas normatīviem aktiem, atkarībā no pārkāpuma smaguma un sekām, var tikt sauktas pie disciplināras, materiālas, administratīvas vai kriminālatbildības.

*Atkarībā no līguma nosacījumiem: ja līgumā vai amata aprakstā (instrukcijā) ir paredzēta darbinieka pastāvīga pārvietošanās, tad izbraukumi uz citu apdzīvotu vietu vai uz citu valsti tiks uzskatīti **par darba braucienu**, bet, ja līgumā ir paredzēta pastāvīga darba vieta, tad braucieni uz citu apdzīvotu vietu vai uz citu valsti tiks uzskatīti **par komandējumiem**.*

1.1. Norīkot komandējumā atļauts personas:

- no 18 gadu vecuma, kuras ir instruētas darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, elektrodrošībā, apmācītas pirmās palīdzības sniegšanā;
- kuru vizīte ir saskaņota ar klientu vai viņa pārstāvošo personu;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir iepazīstinātām ar konkrētajā darba vietā izpildāmo darbu specifiku.

1.2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori ir

- Nepazīstama teritorija, apkārtnē;
- Mikroklimats (temperatūra, caurvējš, mitrums);
- priekšmetu krišana;
- elektriskā strāva;
- iekārtu bojājumi;
- nepietiekama darba telpas platība;
- nepietiekama darba telpas ventilācija;
- nepietiekošs darba vietas vai teritorijas apgaismojums;
- smagumu pārvietošana;
- iekārtu/materiālu asās daļas, stūri;
- karsts ūdens, tēja, kafija;
- citu uzņēmumu personāls;
- nepilnīga atpūta ārpus darba laika;
- mājdzīvnieki, meža dzīvnieki;
- traucējošs vai biedējošs troksnis nepazīstamā vidē;
- transporta kustība;
- slidens, nelīdzens segums;
- meteoroloģiskie laika apstākļi (paaugstināta, pazemināta temperatūra, vējš, nokrišņi, u.c.)

- darbs vakara, nakts stundās, brīvdienās un svētku dienās – psiholoģiskais diskomforts, kā arī bioloģiskā cikla traucējumi;
- uzbrukums, vardarbība, terora akts – kas var radīt psiholoģisku traumu.

1.3. Izmantojamie kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- pēc nepieciešamības, kas paredzēts konkrētā darba veikšanai;
- darba apģērbs, cimdi;
- piemērots darba vietas apgaismojums - lokālais apgaismojums papildus dabīgajam;

1.4. Prasības ugunsdrošībai:

- **aizliegts** rīkoties ar atklātu uguni bez attiecīgas atļaujas;
- **aizliegts** ienest un glabāt darba/atpūtas vietā viegli uzliesmojošas vielas.

1.5. Prasības elektrodrošībai:

- izmantojot rokas elektroinstrumentus ievērot atbilstošo instrukciju prasības.
- **aizliegts** strādāt ar bojātiem elektroinstrumentiem
- elektroietaišu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, deguma smaka, slēdžu uzkaršana, jūtama kaut niecīga strāvas noplūde uz elektroietaisies korpusa u.c.) pārtraukt darbu (izslēgt elektroietaisi), ziņot darba devējam vai tās vietas personālam par radušos situāciju un darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi;
- **aizliegts** izmantot pašdarinātas elektroietaisies;
- ar mitrām, slapjām rokām neaiztikt kontaktus, slēdžus, netīrīt tos;
- **aizliegts** veikt elektroietaišu, vadu, slēdžu, kontaktu u.c. remontu, tas jādara kvalificētam personālam.

1.6. Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- strādāt cimdos un lietot roku aizsargziedes, ja tas nepieciešams;
- **aizliegts** lietot, kā arī atrasties objektā alkoholiskā, narkotiskā vai toksiskā reibuma stāvoklī.

2.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT

- 2.1. Pārlicināties, lai uzturēšanās telpai (pagaidu dzīvesvietai) ir aizvērti logi, noslēgtas durvis;
- 2.2. **Aizliegts** pagaidu dzīvesvietas, noliktavas u.c. telpu atslēgas atstāt svešām personām pieejamā vietā;

- 2.3. Apskatīt un sakārtot savu apģērbu. Pārbaudīt individuālos aizsardzības līdzekļus. Ja veicamā darba specifika nosaka, tad uzvilkt spectērpu, lietot paredzētos individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.4. Pārbaudīt darba rīkus un citus darbam vajadzīgos piederumus, instrumentus u.c., pārlicināties, vai tie nav bojāti.
- 2.5. Pārbaudīt vai mobilo sakaru ierīce ir darba kārtībā, uzlādēta;
- 2.6. Pārlicināties vai pie sevis ir personu apliecinoši u.c. nepieciešamie dokumenti;
- 2.7. Pirms darba sākšanas darba devējam jāiepazīstina darbinieks ar veicamā darba īpatnībām, apjomu.
- 2.8. Pirms darba sākšanas darba veicējam jāiepazīstina klients un/vai tuvumā esošās personas ar veicamā darba specifiku un brīdināt par bīstamiem faktoriem, apstākļiem. Ja nepieciešams, darba zonu norobežot.
- 2.9. Ja darba procesam ir kādi traucējoši priekšmeti par to jāiepazīstina klients un/vai tuvumā esošās personas.
- 2.10. Informēt klientu un/vai tuvumā esošo personu, ja darba veikšanas laikā var rasties putekļi, tālu lidojošas skaidas vai cita veida bīstamība.
- 2.11. **Neuzsākt** darbu ja ir slikta pašsajūta, reibonis vai ir bojāti darba rīki, aizsardzības līdzekļi un ziņot par to darba devējam.
- 2.12. Ieslēgt un noregulēt papildus apgaismojumu, ja dabīgais apgaismojums ir nepietiekams.

3.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

- 3.1. Nestrādāt ar bojātiem darba rīkiem. Ja bojājumi rodas darba procesā, nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot darbu vadītājam.
- 3.2. Uzturēt kārtībā darba vietu.
- 3.3. Darba laikā veikt tikai to darbu, kurš ietilpst darba pienākumos saskaņā ar darba devēja vai viņa pilnvarotās personas norādījumiem.
- 3.4. Neveikt nekādas darbības ar tehniku, inventāru, ja nav skaidrs to pielietojums un ņemt vērā tiešā darba vadītāja norādījumus .
- 3.5. **Aizliegts** patvaļīgi veikt elektroietaišu, vadu, slēdžu, kontaktu u.c. ierīču remontu.
- 3.6. **Aizliegts** ar mitrām (slapjām) rokām aiztikt elektrotīklam pieslēgtas elektroietaises, slēdžus, vadus.
- 3.7. Gadījumos, kad nepieciešams pakāpties vai aizsniegt kādus priekšmetus (vai veikt kādu darbību), izmantot pārbaudītas saliekamās kāpnes, kuras otra persona pietur, nodrošinot pret slīdēšanu. Aizliegts kāpt uz šim nolūkam neparedzētiem priekšmetiem.
- 3.8. Saplēstos stikla priekšmetus ņemt sevišķi uzmanīgi, izmantot aizsargcimdus, lai nesavainotu rokas.
- 3.9. Būt uzmanīgam turot rokās asus priekšmetus, nevirzīt priekšmetus uz sava ķermeņa vai kāda cita cilvēka pusi, pagriežoties, sekot, lai ass priekšmets neiedurtos garāmejošā vai blakām stāvošā cilvēkā.
- 3.10. Pārvietoties pa biroju, ēkas telpām vai teritoriju tikai pa pārvietošanās ceļiem. Pārvietoties piesardzīgi, lai neradītu kaitējumu savai veselībai.
- 3.11. **Aizliegts** ieiet telpās, kas neattiecas uz veicamo darbu, darba zonu.

- 3.12. Gadījumos, ja darba specifika vai kādu citu apstākļu dēļ jāiekļūst citā telpā, to drīkst darīt tikai palūdzot un saņemot īpašnieka vai klienta (vai pilnvarotās personas) atļauju iekļūt attiecīgā telpā.
- 3.13. **Aizliegts** veikt darbus, kurus nav uzdevis tiešais vadītājs, kā arī, bez attiecīgās kvalifikācijas attiecīgā darba veikšanai.
- 3.14. Ugunsgrēku novēršanas nolūkos jāpilda visus nepieciešamos ugunsdrošības pasākumus atbilstoši normatīvo dokumentu prasībām.
- 3.15. Aizliegts veikt remontdarbus ar iekārtām, kas atrodas zem sprieguma, patvaļīgi pieslēgties pie elektrosadales paneļiem un ierīcēm.
- 3.16. Elektriskos vadus, kabeļus un elektroierīces izvietot tā, lai nebūtu vadu sapinuma.
- 3.17. Nelietot neatbilstoši lielas jaudas elektroierīces.
- 3.18. Pirms uzkāpšanas uz kāpnēm pārbaudīt to tehnisko darbospējīgo stāvokli neizmantojot kāpņu vietā gadījuma priekšmetus.

4.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS.

- 4.1. Ja noticis nelaiimes gadījums darbā, nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, (pašpalīdzība) jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība (Tel. **113** vai **112**) un jāpaziņo darba devējam.
- 4.2. Jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.
- 4.3. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā cietušais jāatbrīvo no strāvas iedarbības. (atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālus pārvietot cietušo drošā vietā.).
- 4.4. Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsējus (Tel. **112**), paziņot darba devējam un palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
- 4.5. Nekavējoties pārtraukt darbu, ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (riska) faktoriem, kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un citu cilvēku dzīvību un veselību.

5.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT

- 5.1. Notīrīt individuālos aizsardzības līdzekļus, darba apģērbu un novietot tos paredzētā vietā.
- 5.2. Sakopt darba vietu.
- 5.3. Neatstāt savus darba rīkus un ievietot tos somā vai kastē, lai tos nogādātu darba devējam.
- 5.4. Ziņot darba devējam par darba laikā konstatētajiem bojājumiem, nepilnībām u.c.